

बचत तथा ऋणको मुख्य कारोबार गर्ने सहकारी सङ्घसंस्थालाई जारी गरिएको
सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकवादी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी
निर्देशन, २०८२

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल ।

(व्याप्तः-२०८१)

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर ।

कार्तिक, २०८२

बचत तथा ऋणको मुख्य कारोबार गर्ने सहकारी सङ्घसंस्थालाई जारी गरिएको सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकवादी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी निर्देशन, २०८२

सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी लगायत सम्बद्ध कसुरसँग सम्बन्धित वित्तीय अपराध निवारण गर्ने सम्बन्धमा सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ (यसपछि यस निर्देशनमा “ऐन” भनिएको) र सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण नियमावली, २०८१ (यसपछि यस निर्देशनमा “नियमावली” भनिएको) मा तोकिएका व्यवस्थाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनद्वारा बचत तथा ऋणको मुख्य कारोबार गर्ने सहकारी सङ्घसंस्थाहरूमा हुने वित्तीय कारोबारको स्वच्छता एवं पारदर्शिता कायम गर्दै सहकारी वित्तीय प्रणालीलाई संरक्षण गर्न सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७५ को उपदफा (२) र सहकारी ऐन २०७४ को दफा १०३ ज. ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरणले यो निर्देशन जारी गरेको छ ।

१. सदस्य पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्नुपर्ने :

- (१) संस्थाले सदस्य तथा सदस्य हुन इच्छुक व्यक्तिको ऐनको दफा ७क. र नियमावलीको नियम ३, ४ र ५ बमोजिम पहिचान तथा सोको सम्पुष्टि गर्नुपर्नेछ ।
 - (क) संस्थाले सदस्यको पहिचान तथा सोको सम्पुष्टि गर्दा संस्थाले आवश्यकतानुसार जानकारी सदस्य, छिमेकी वा अन्य भरपर्दो स्रोतबाट अनौपचारिक रूपमा समेत बुझ्न सक्नेछ ।
 - (ख) विवरण तथा कागजात पेस गर्दा वा सोमा भएको परिवर्तनको सूचना दिँदा सम्बन्धित व्यक्ति स्वयम् उपस्थित हुनुपर्नेछ ।
 - (ग) सदस्य पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्न आवश्यक कागजात, विवरण तथा जानकारी उपलब्ध नगराउने र उपलब्ध गराएको कागजात विवरण तथा जानकारीका आधारमा सदस्य पहिचान तथा सम्पुष्टि हुन नसक्ने व्यक्तिलाई सदस्य बनाई कारोबार गर्न नहुने ।
 - (घ) संस्थाले राष्ट्रिय परिचयपत्रको विद्युतीय अभिलेखमा रहेको विवरणको पहुँचको आधारमा राष्ट्रिय परिचयपत्र नम्बरको विवरण यकिन गरी अनिवार्य रूपमा सोही आधारमा सदस्यहरूको खाता खोल्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।
- (२) संस्थाले सदस्यको पहिचानको लागि भराउने सदस्य पहिचान (KYM) फारामको ढाँचा देहाय बमोजिम हुनेछ:-
 - (क) प्राकृतिक व्यक्तिको हकमा अनुसूची-१ बमोजिम ।
 - (ख) कानूनी व्यक्तिको हकमा अनुसूची-२ बमोजिम ।
 - (ग) प्रत्येक संघले सदस्यता प्रदान गर्दा अनुसूची-३ बमोजिमको जोखिम मूल्याङ्कन अद्यावधिक प्रतिवेदन अनिवार्य पेश गर्ने संघसंस्थालाई मात्र सदस्यता प्रदान गर्नुपर्नेछ ।

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल ।

(स्थापना-२०८१)

- (३) संस्थाले सदस्यको पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्दा निज वास्तविक धनी तथा हिताधिकारी भए नभएको समेत पहिचान गर्नुपर्नेछ ।
- (४) संस्थाले सदस्यको पहिचान गर्दा प्राकृतिक व्यक्तिको हकमा निजको ल्याप्चे छाप र सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ३० को उपदफा (२) बमोजिमका सदस्यको हकमा आधिकारिक छाप र खाता सञ्चालकको ल्याप्चे छापसमेत लिनुपर्नेछ ।
- (५) अभिभावक वा संरक्षकको हैसियतले कसैले बाल बचत खातामा बचत जम्मा गरेको रहेछ भने त्यस्तो अभिभावक वा संरक्षकको ल्याप्चे छाप लिनुपर्नेछ ।
- (६) आफ्नो सदस्यको सही पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्ने सम्पूर्ण जिम्मेवारी सम्बन्धित संस्थाको हुनेछ ।

२. सूचीकृत व्यक्ति पहिचान सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) संस्थाले सदस्य पहिचानलगायत अन्य काम-कारोबार गर्दा ऐनको परिच्छेद ६ख. तथा नियमावलीको परिच्छेद ६ (सूचिकृत, रोक्का वा फुकुवा गर्ने सम्बन्धी अन्य व्यवस्था) को नियम ६९ बमोजिम गृह मन्त्रालयले विभिन्न माध्यमबाट उपलब्ध गराएको व्यक्ति, समूह वा संगठनको सूची वा सोसँग सम्बद्ध कुनै व्यक्ति, समूह वा संगठनसँग आफ्नो कारोबार भए नभएको यकिन गरी कार्य गर्नु पर्नेछ ।
- (२) संस्थाले सूचिकृत व्यक्ति, समूह वा संगठन वा सोसँग सम्बद्ध व्यक्तिको खाता वा अन्य कुनै रकम संस्थामा रहेको भएमा तत्काल रोक्का राखी नियमावलीको अनुसूची १० बमोजिमको ढाँचामा प्राधिकरणलाई ३ कार्यदिन भित्र जानकारी गराउनुपर्नेछ र सोको एक प्रति वित्तीय जानकारी इकाईलाई समेत उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

३. उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचानसम्बन्धी विशेष व्यवस्था :

- (१) संस्थाले ऐनको दफा ७ख.बमोजिम सदस्यसँग व्यावसायिक सम्बन्ध स्थापित गर्दा वा कारोबार गर्दा उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचान गर्ने संयन्त्र/प्रणालीको विकास गर्नुका साथै देहाय बमोजिमका कार्यहरु गर्नुपर्नेछ : -
 - (क) सदस्यको विवरण नियमित रूपले अद्यावधिक गर्ने,
 - (ख) उच्च पदस्थ व्यक्ति थपघट भएको अवस्थामा तत्काल पहिचान गर्ने,
 - (ग) उच्च पदस्थ व्यक्तिको परिवार तथा सम्बद्ध व्यक्ति पहिचान गर्ने,
 - (घ) उच्च पदस्थ व्यक्तिको पदिय हैसियत र संलग्नता बमोजिम निज र निजको परिवारको सदस्य तथा निजसँग सम्बद्ध व्यक्ति वा सदस्यको वृहत सदस्य पहिचान सम्बन्धी उपयुक्त उपाय अपनाई त्यस्ता सदस्यलाई जोखिम व्यवस्थापनमा उच्च जोखिम स्तरमा राख्ने कार्य गर्ने ।
- (२) संस्थाले उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचान गर्दा देहाय बमोजिमका प्रक्रियाहरु अवलम्बन गर्न सक्नेछ :-
 - (क) सदस्यबाट सूचना लिने वा स्व:घोषणा गर्न लगाउने,
 - (ख) सार्वजनिक रूपमा उपलब्ध सूचना ग्रहण गर्ने,
 - (ग) व्यावसायिक रूपमा उपलब्ध तथ्याङ्क लिने ,

(घ) सामाजिक सञ्जालमा उपलब्ध सूचनाको विश्लेषण गर्ने ।

(३) उच्च पदस्थ व्यक्तिसँग सम्बन्ध स्थापना गर्नु पूर्व संस्थाको माथिल्लो व्यवस्थापकीय तहको स्वीकृती लिएर मात्र गर्नु पर्नेछ ।

(४) संस्थाले उच्च पदस्थ व्यक्तिको विवरण राख्दा देहाय बमोजिम वर्गीकरण गरी राख्नु पर्नेछ ।

(क) पदमा रहेका उच्च पदस्थ व्यक्ति,

(ख) पदमा नरहेका उच्च पदस्थ व्यक्ति ।

(५) उच्च पदस्थ व्यक्तिको अभिलेख पछिल्लो पटक निज पदबाट हटेको मितिले कम्तीमा पनि दश वर्ष सम्म राख्नुपर्नेछ ।

(६) संस्थाले उच्च पदस्थ व्यक्तिको खातामा राष्ट्रिय परिचयपत्रको विवरण यथाशिघ्र अद्यावधिक गर्नुपर्नेछ ।

४. विद्यमान सदस्यको पहिचान तथा सम्पुष्टिसम्बन्धी व्यवस्था :

(१) संस्थाले ऐन, नियमावली र यो निर्देशन बमोजिम विद्यमान सदस्यको पहिचान तथा सम्पुष्टि र अद्यावधिक देहाय बमोजिम गर्नुपर्नेछ:-

(क) उच्च जोखिम भएका सदस्यको हकमा एक वर्षमा कम्तीमा एक पटक,

(ख) मध्यम जोखिम भएका सदस्यको हकमा दुई वर्षमा कम्तीमा एक पटक,

(ग) न्यून जोखिम भएका सदस्यको हकमा तीन वर्षमा कम्तीमा एक पटक,

(२) संस्थालाई जोखिममा तात्त्विक फरक परेको लागेमा जोखिमसापेक्ष हुने गरी ४(१) मा उल्लिखित अवधि अगावै पहिचान अद्यावधिक गर्नुपर्नेछ ।

५. वास्तविक धनी पहिचान :

(१) संस्थाले ऐनको दफा ७ग. र नियमावलीको नियम ६ बमोजिम वास्तविक धनीको पहिचान गर्दा देहाय बमोजिमका उपायसमेत अवलम्बन गर्नुपर्छ :

(क) सदस्यले पेश गरेको विवरण, कारोबार र निजको हैसियत मिल्छ, मिल्दैन ?

(ख) सदस्यको काम कारोबारउपर अन्य कुनै व्यक्तिको कुनै किसिमको प्रभाव वा स्वार्थ हुन सक्ने अवस्था छ, छैन ?

(ग) सदस्यको पुख्यौली तथा वर्तमान आर्थिक अवस्था स्वाभाविक देखिन्छ, देखिदैन ?

(घ) सदस्य र निजसँग सम्बद्ध व्यक्तिको बारेमा सार्वजनिक रूपमा उपलब्ध सूचनासँग तादात्म्य छ, छैन ?

(ङ) संस्थाले तय गरेका अन्य उपायहरु ।

(२) संस्थाले वास्तविक धनी पहिचान गर्ने, निजहरूको कारोबार अनुगमन गर्ने तथा त्यस्तो कार्य गर्ने प्रभावकारी व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।

६. सदस्य पहिचान सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) सरलीकृत सदस्य पहिचान सम्बन्धी (Member Due Diligence- MDD) व्यवस्था : संस्थाले ऐनको दफा ७च. र नियमावलीको नियम ९ बमोजिम सरलीकृत रूपमा पहिचान गरिएका सदस्यहरूको विवरण छुट्टै राख्नुपर्नेछ ।
- (२) बृहत् सदस्य पहिचान सम्बन्धी (Enhanced Member Due Diligence- EMDD) व्यवस्था : संस्थाले ऐनको दफा ७ड र नियमावलीको नियम ८ बमोजिम देहायका सदस्यको बृहत् पद्धतिबाट थप पहिचान गर्नुपर्नेछ र जोखिम व्यवस्थापनमा उच्च जोखिम स्तरमा राख्नु पर्नेछ ।

(क) विद्युतीय माध्यमबाट कारोबार गर्ने सदस्य,

(ख) भ्रष्टाचार, कर छलीलगायत अन्य आपराधिक कार्यका दृष्टिले उच्च जोखिममा रहेको सदस्य,

(ग) उच्च आर्थिक कारोबार गर्ने सदस्य,

स्पष्टीकरण: यस खण्डको प्रयोजनका लागि उच्च आर्थिक कारोबार गर्ने सदस्य भन्नाले वार्षिक रु. ३० लाखभन्दा बढी बचत गरेको वा सेयर खरिद गरेको वा ऋण लिएको सदस्य सम्भन्धित ।

(घ) आर्थिक वा कानूनी उद्देश्य स्पष्ट नदेखिने जटिल, ठूलो वा अस्वभाविक प्रकृतिको कारोबार गर्ने सदस्य तथा उच्च पदस्थ व्यक्ति र त्यस्तो व्यक्तिको परिवारको सदस्य तथा निज सँग सम्बद्ध व्यक्ति वा सदस्य ।

(ङ) संस्थाले बृहत् पहिचान गर्न आवश्यक देखेको अन्य सदस्य ।

संस्थाले ६(२) मा उल्लिखित सदस्य तथा निजसँग सम्बद्ध व्यक्तिसँग कारोबार गर्दा नियमावलीको नियम ८ मा उल्लिखित उपायहरूको अतिरिक्त देहायका उपायहरू अवलम्बन गर्नुपर्नेछ :-

(क) सम्पत्तिको स्रोत पहिचान गर्न औपचारिक वा अनौपचारिक रूपमा सूचना सङ्कलन गर्ने,

(ख) खण्ड (क) बमोजिम प्राप्त सूचनाको जाँचबुझ गर्ने र निष्कर्ष अनुरूप आवश्यक कार्य गर्ने,

(ग) कारोबारको अनुगमनका लागि सीमा निर्धारण गर्ने ।

७. जोखिम व्यवस्थापन गर्नुपर्ने :

- (१) संस्थाले ऐनको दफा ७घ. बमोजिम जोखिम पहिचान, मूल्याङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा उक्त दफामा उल्लिखित आधारका अतिरिक्त देहायका आधारसमेत लिनुपर्नेछ :-

(क) राष्ट्रिय तथा क्षेत्रगत जोखिम मूल्याङ्कन,

(ख) ऐनमा उल्लिखित विषयमा अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा भएको अध्ययन तथा अनुसन्धान प्रतिवेदन,

(ग) सदस्य तथा सम्बद्ध व्यक्तिको आर्थिक अवस्था तथा पृष्ठभूमि,

(घ) पदीय वा अन्य प्रभावस्थिति वा अनग्र स्वामित्वको अवस्था,

(ङ) पेश भएका विवरण, प्रयोग गर्न चाहेको वा गरेको उत्पादन वा सेवा, वितरण माध्यम तथा कारोबारहरूको स्वाभाविकता, विश्वसनीयता र तादात्म्यता,

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल ।

(स्थापना-२०६१)

- (च) सदस्यको आर्थिक वा अन्य अवस्थामा आएको परिवर्तन,
- (छ) सदस्य रहेको वा सदस्यको काम कारोबार भएको स्थानको विशेषता,
- (ज) संस्थाले उपयुक्त देखेका अन्य आधार ।
- (२) सहकारी संघ/संस्थाले ऐनको दफा ७घ. तथा दफा ३५ बमोजिम सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतंकवादी क्रियाकलाप तथा आम विनाशका हातहतियार निर्माण तथा विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धमा वर्ष भरी गरेका काम कारवाहीको समीक्षासहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले दुई महिनाभित्र प्राधिकरण समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।
- यसरी पेश हुने प्रतिवेदनमा संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण सम्बन्धी कार्यविधि बनाए/नबनाएको, बनाएको भए सो कार्यविधिमा परिमार्जन गरे/नगरेको, जोखिम विश्लेषण गरिएको/नगरिएको, गरिएको भए सो आधारमा वर्गीकरण गरिएको सदस्यहरुको संख्या, वित्तीय जानकारी इकाइको goAML मा आवद् भए/नभएको, आवद् भएको भए गोएमएल (goAML) सिस्टममा पठाइएको प्रतिवेदनको संख्या, कार्यान्वयन अधिकारीको नाम र सम्पर्क नम्बर, सहकारी संस्थाको जम्मा सदस्य संख्या र सदस्य पहिचान तथा सम्पुष्टि गरिएका सदस्य संख्या लगायत संस्थाले गरेका अन्य काम कारवाही समावेश हुनु पर्नेछ ।
- (३) सहकारी संघ/संस्थाले सदस्यहरुको सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण सम्बन्धी विवरण अनुसूची-३ बमोजिमको ढाँचामा प्रत्येक वर्ष श्रावण मसान्त भित्र प्राधिकरणमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (४) संस्थाले जोखिम व्यवस्थापनका लागि आवश्यक नीतिगत, कार्यविधिगत तथा नियन्त्रणात्मक व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।
- (५) संस्थाले बुँदा ७ (२) बमोजिमको जोखिम मूल्यांकन प्रतिवेदनको आधारमा प्रत्येक आर्थिक वर्षमा जोखिमको विश्लेषण अद्यावधिक गरी सोही बमोजिम नीति तथा कार्यविधिमा आवश्यक परिमार्जन गरी जोखिममा आधारित वार्षिक कार्ययोजना बनाई लागू गर्नु पर्नेछ ।
- (६) संस्थाले बुँदा ७ (२) बमोजिम बनाएको जोखिम मूल्यांकन प्रतिवेदन ऐनको दफा ३५ज बमोजिम स्वतन्त्र समीक्षा गराउनु पर्नेछ ।
८. **सीमा कारोबारको स्रोत खुलासा लिनुपर्ने** : संस्थाले रु. १० लाख वा सोभन्दा बढीको देहायको कारोबार गर्दा सम्बन्धित सदस्य वा व्यक्तिबाट स्रोत खुलासा लिनुपर्नेछ :-
- (क) संस्थाको सेयर खरिद गर्दा,
- (ख) संस्थामा बचत जम्मा गर्दा,
- (ग) संस्थाबाट लिएको ऋणको साँवा, व्याज भुक्तानी गर्दा,
- (घ) विप्रेषण (रेमिट्यान्स) वा स्थानान्तरण (ट्रान्सफर) को रकम भुक्तानी लिँदा, खातामा जम्मा वा खातासार गर्दा ।
९. **निरन्तर अनुगमन गर्नुपर्ने** : संस्थाले ऐनको दफा ७भ. बमोजिम निरन्तर अनुगमन गर्दा उच्च जोखिममा वर्गीकृत भएका सदस्य तथा कारोबारलाई प्राथमिकता दिनुपर्नेछ ।

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल ।

(स्थापना-२०६१)

१०. **कारोबार गर्न नहुने** : संस्थाले ऐनको दफा ६ र ७ण. मा उल्लिखित व्यक्तिका अतिरिक्त सदस्यता पहिचानका आधार पूरा नभएका व्यक्तिसँग कारोबार गर्नु हुँदैन ।
११. **सुरक्षात्मक उपाय अवलम्बन गर्नुपर्ने** : संस्थाले ऐनको दफा ७ट. बमोजिम नयाँ प्रविधिबाट वा व्यक्ति उपस्थित नभई कारोबार सञ्चालन गर्दा र सोका लागि कार्यविधि निर्माण गर्दा जोखिमको समुचित व्यवस्थापन हुने गरी आवश्यक उपायहरू अवलम्बन गर्नुपर्नेछ ।

१२. **सीमा कारोबारको प्रतिवेदन :**

- (१) संस्थाले ऐनको दफा १०क. बमोजिमको सीमा कारोबार (थ्रेस्होल्ड ट्रान्जेक्सन) सम्बन्धी प्रतिवेदन कारोबार सम्पन्न भएको मितिले १५ दिनभित्र वित्तीय जानकारी इकाईले तोके बमोजिमको ढाँचामा वित्तीय जानकारी इकाईमा पठाउनु पर्नेछ ।

स्पष्टीकरण:- सीमा कारोबार (थ्रेस्होल्ड ट्रान्जेक्सन) भन्नाले नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेको देहायको कारोबारलाई सम्झनुपर्छ :-

(क) कुनै सदस्यले एकै पटक वा पटक पटक गरी एक दिनमा कुनै खातामा गरेको रु. १० लाख वा सोभन्दा बढी रकमको नगद जम्मा कारोबार वा एकै पटक वा पटक पटक गरी एक दिनमा खाताबाट गरेको रु.१० लाख वा सो भन्दा बढी रकमको नगद खर्च कारोबार ।

(ख) कुनै सदस्यले एकै पटक वा पटक पटक गरी एक दिनमा सम्बन्धित सहकारी संस्थाको बैंक तथा वित्तीय संस्थाको खातामा गरेको रु.१० लाख वा सोभन्दा बढी रकमको नगद जम्मा कारोबार ।

नोट: सदस्यले सहकारी संस्थामा पेश गर्ने बैंक तथा वित्तीय संस्थाको नगद जम्मा भौचर अनुसार प्रतिवेदन गर्नुपर्ने ।

- (२) यस दफामा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि संस्थाले देहाय बमोजिमको कारोबारको विवरण वित्तीय जानकारी इकाईमा पठाउनु पर्ने छैन ।

(क) सहकारी ऐन, २०७४ बमोजिम संस्थासँग कारोबार गर्न पाउने सरकारी कार्यालय, विशेष ऐन अन्तर्गत स्थापित निकायसँगको कारोबार ।

(ख) संस्थाले आफ्नो कर्मचारीलाई प्रचलित कानून बमोजिम कर्जा सापटी वा सुविधा प्रदान गरेको कारोबार ।

(ग) संस्थाले कुनै पनि बैंक वा वित्तीय संस्थासँग गरेको नगद कारोबार ।

(घ) संस्थाले सहकारी बैंकसँग गरेको नगद कारोबार ।

तर छुट्ट दिइएको उक्त कारोबारहरूको हकमा शङ्कास्पद कारोबारको पहिचान गर्न र सो बमोजिमको विवरण तयार गरी वित्तीय जानकारी इकाईमा पठाउन छुट्ट दिइएको मानिनेछैन ।

१३. **शङ्कास्पद कारोबार सम्बन्धमा :**

- (१) संस्थाले ऐनको दफा ७ढ. मा उल्लिखित खास कारोबारका सम्बन्धमा विशेष ध्यान दिने प्रणालीको विकास गरी लागू गर्नुपर्नेछ ।

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल ।

(स्थापना-२०६१)

- (२) संस्थाले ऐनको दफा ७६ बमोजिम सदस्य, कारोबार वा सम्पत्तिको सम्बन्धमा देहायको अवस्थाहरु विद्यमान भएमा शङ्कास्पद कारोबार सम्बन्धी प्रतिवेदन आवश्यक जाँचबुझ गरी तत्काल वित्तीय जानकारी इकाइले तोकेको ढाँचामा वित्तीय जानकारी इकाइमा पेश गर्नुपर्नेछ । यस्तो प्रतिवेदन तयार गर्दा वित्तीय जानकारी इकाइले जारी गरेको STR/SAR Guidelines, goAML Operational Guidelines तथा अन्य मार्गदर्शनहरुलाई आधार मान्नु पर्नेछ ।
- (क) कुनै सम्पत्ति, सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी सम्बन्धी कसूर वा अन्य कसूरसँग सम्बन्धित भएको शङ्का लागेमा वा शङ्का गर्नु पर्ने मनासिव आधार भएमा वा
- (ख) कुनै सम्पत्ति, आतङ्ककारी कार्य, आतङ्ककारी व्यक्ति वा आतङ्ककारी संगठन वा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानीसँग सम्बन्धित वा जोडिएको वा त्यस्तो कार्यमा वा त्यस्तो व्यक्ति वा संगठनबाट प्रयोग हुन सक्ने शंका लागेमा वा शंका गर्नुपर्ने मनासिव आधार भएमा ।
- (३) संस्थाले उपदफा (२) बमोजिम कुनै सदस्यले शंकास्पद कारोबार गर्ने प्रयास मात्र गरेमा समेत प्रतिवेदन दिनु पर्नेछ ।
- (४) अनुसन्धान गर्ने निकायहरुबाट अनुसन्धानका सिलसिलामा कुनै व्यक्ति वा संस्थाको विवरण वा सूचना माग गरेको अवस्थामा शंकास्पद देखिने नयाँ तथ्य वा विषय जानकारीमा आएको अवस्थामा बाहेक वित्तीय जानकारी इकाईलाई सूचित गर्न आवश्यक हुने छैन । तर त्यस्तो व्यक्ति वा संस्था तथा कारोबारसम्बन्धी विवरण माग गरिएको अवस्थामा उपलब्ध गराउन सक्ने गरी तयार गरी राख्नुपर्नेछ ।
- (५) संस्थाले शंकास्पद कारोबार सम्बन्धी प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने अवस्था विद्यमान हुँदा हुँदै पनि प्रतिवेदन पेश नगरेको देखिएमा नियमनकारी निकायले सोको जानकारी वित्तीय जानकारी इकाईलाई दिनसक्नेछ ।

१४. वित्तीय जानकारी इकाईको (FIU) निर्देशन पालना गर्नुपर्ने :

- (१) संस्थाले वित्तीय जानकारी इकाईले जारी गरेको सीमा कारोबार तथा शङ्कास्पद कारोबारसम्बन्धी निर्देशन तथा मार्गदर्शनको पालना गर्नुपर्नेछ ।
- (२) संस्थामा भएको कारोबारको आधारमा सीमा तथा शंकास्पद कारोबार वित्तीय जानकारी इकाइमा पेश गर्नुपर्ने अवस्थामा सीमा तथा शंकास्पद कारोबारको प्रतिवेदन अनिवार्य रूपमा वित्तीय जानकारी इकाइको goAML Software System (Production Environment) बाट मात्र पेश गर्नुपर्नेछ । यसका लागि संस्थाले आफ्नो कोर सिस्टम वा अन्य विद्युतीय माध्यममा सदस्यहरुको विवरण अद्यावधिक गरी राख्नुपर्नेछ ।

१५. संस्थाको जिम्मेवारी : ऐन, नियमावली र यो निर्देशनबमोजिम संस्थाले पूरा गर्नुपर्ने दायित्व प्रभावकारी रूपमा पूरा गर्न/गराउन आवश्यक नीति, कार्यविधि, नियन्त्रण प्रणाली, जनशक्ति, साधन, स्रोत समेतको समुचित व्यवस्था मिलाउने जिम्मेवारी सञ्चालक समितिको हुनेछ ।

१६. प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको जिम्मेवारी हुने : ऐन, नियमावली र यो निर्देशनबमोजिम संस्थाले पूरा गर्नुपर्ने दायित्व पूरा गर्न आवश्यक व्यवस्थापकीय जिम्मेवारी प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको हुनेछ ।

Signature

१७. कार्यान्वयन अधिकारी :

- (१) संस्थाको सञ्चालक समितिले ऐनको दफा ७त. को उपदफा (३) बमोजिम ऐन, नियमावली र सोअन्तर्गत जारी निर्देशिका बमोजिमको दायित्व पूरा गर्न व्यवस्थापन स्तरको कार्यान्वयन अधिकारी (कम्प्लायन्स अफिसर) नियुक्त गर्नुपर्नेछ ।
- (२) कार्यान्वयन अधिकारीको नियुक्ति नभएसम्मका लागि प्रमुख कार्यकारी अधिकृतले नै कार्यान्वयन अधिकारीको समेत जिम्मेवारी बहन गर्नुपर्नेछ ।
- (३) संस्थाले कार्यान्वयन अधिकारीको नाम, ठेगाना, योग्यता, सम्पर्क नम्बर, ईमेल, लगायतका विवरण वित्तीय जानकारी इकाई र प्राधिकरण समक्ष पेस गर्नुका साथै कार्यान्वयन अधिकारी परिवर्तन भएमा वा निजको विवरणमा परिवर्तन भएमा सोको समेत जानकारी पठाउनुपर्नेछ ।
- (४) संस्थाबाट कार्यान्वयन अधिकारीले ऐनको दफा ७त. को उपदफा (४) मा उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त देहायका कार्यहरू समेत सम्पादन गर्ने गरी तोक्नुपर्नेछ :-
 - (क) ऐन, नियमावली र यस निर्देशन बमोजिमको कार्य प्रभावकारी बनाउन सम्पर्क बिन्दु (फोकल प्वाइन्ट) को रूपमा काम गर्ने,
 - (ख) ऐन, नियमावली र यस निर्देशन बमोजिमको कार्य प्रभावकारी रूपमा गर्न नीति, कार्यविधि र प्रणालीको मस्यौदा तर्जुमा गरी पेश गर्ने,
 - (ग) कर्मचारी वा अन्य स्रोतबाट ऐन, नियमावली र यस निर्देशन बमोजिम प्राप्त अस्वाभाविक वा शंकास्पद कारोवार सम्बन्धी सूचना विश्लेषण तथा जाँचबुझ गर्ने,
 - (घ) आफ्नो कार्य सम्पादन गर्न संस्थाका अन्य विभाग वा पदाधिकारीसँग विशेषज्ञ सेवा लिन वा आवश्यक जुनसुकै कागजात, विवरण वा सूचना निर्बाध रूपमा जुनसुकै बखत प्राप्त गर्न सक्ने,
 - (ङ) ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशन बमोजिमको विषय कार्यान्वयन भए, नभएको अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने ।
- (५) कार्यान्वयन अधिकारीलाई सहयोग गर्न संस्थाले आवश्यक कर्मचारीहरूको व्यवस्थासमेत गर्नुपर्नेछ ।
- (६) कार्यान्वयन अधिकारीले ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनबमोजिमको विषय कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा माग गरेको आवश्यक सूचना, जानकारी, कागजात, अभिलेख वा विवरण उपलब्ध नगराउने सम्बन्धित संस्थाका पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई कारवाहीको सिफारिस गर्नुपर्नेछ र सो सिफारिसबमोजिम सम्बन्धित संस्थाले कारवाही गरी सोको जानकारी वित्तीय जानकारी इकाई तथा प्राधिकरणलाई गराउनुपर्नेछ ।
- (७) संस्थाको सञ्चालक समितिले कम्तीमा छ महिनामा एक पटक ऐन, नियमावली र यस निर्देशनबमोजिम भए, गरेका काम-कारवाहीको समीक्षा गर्नुपर्नेछ ।
- (८) ऐन, नियमावली र यस निर्देशनको पालना प्रभावकारी एवं परिणाममुखी बनाउनकालागि संस्थाले आफ्ना सदस्य, सञ्चालक समितिका सदस्यहरू तथा उच्च व्यवस्थापन र कर्मचारीहरूको क्षमता विकासको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।

- (९) संस्थाले शंकास्पद कारोबार सम्बन्धी प्रतिवेदन पठाउदा संस्थाको कार्यान्वयन अधिकारीको एकाघर परिवार वा नजिकको नातेदार हुने अवस्था देखिएमा व्यवस्थापक/प्रमुख कार्यकारी अधिकृतले सोको यकिन गरी अन्य कर्मचारीबाट प्रतिवेदन पठाउने व्यवस्था गर्ने र सोको जानकारी सञ्चालक समितिलाई दिनु पर्नेछ ।

१८. गोपनीयता कायम गर्नुपर्ने :

- (१) कार्यान्वयन अधिकारीले ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशन बमोजिम तयार वा पेस गरेको सीमा वा शङ्कास्पद कारोबारको प्रतिवेदनको सूचना वा जानकारी वित्तीय जानकारी इकाईवाहेक अन्य कसैलाई दिनु हुँदैन ।

तर प्रतिवेदन र प्रतिवेदनमा उल्लिखित नाम नामेसीवाहेक अन्य विवरण प्राधिकरण वा प्रचलित कानूनबमोजिम अधिकारप्राप्त अधिकारीले माग गरेका बखत उपलब्ध गराउन यस दफामा लेखिएको कुनै कुराले बाधा पुऱ्याएको मानिनेछैन ।

- (२) संस्थाको पदाधिकारी, कर्मचारी, सल्लाहकार वा लेखापरीक्षकले आफ्नो कार्यसम्पादनका सिलसिलामा प्राप्त सूचना वा जानकारी सम्बन्धित वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई कुनै तवरले प्रकट नगरी गोप्यता कायम राख्नुपर्नेछ ।
- (३) ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनबमोजिम गोपनीयता कायम गर्नुपर्ने विषयका सन्दर्भमा ऐनको दफा ३७ बमोजिम बचाउ हुने अवस्थामा बाहेक कोही कसैले गोपनीयता सम्बन्धी व्यवस्था पालना नगरेमा ऐनको दफा ४४क. तथा प्रचलित कानून बमोजिम सजाय हुनेछ ।

१९. आन्तरिक नीति तथा कार्यविधि स्वीकृत गराई लागू गर्नु पर्ने :

- (१) ऐन, नियमावली र यो निर्देशन बमोजिम सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यहरूको प्रभावकारी सम्पादनका लागि ऐनको दफा ७त. को उपदफा (१) लगायत ऐन, नियमावली र यो निर्देशनमा रहेका अन्य व्यवस्थाहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न संस्थाले आन्तरिक नीति तथा कार्यविधि तर्जुमा गरी साधारण सभाबाट पारित गराई लागू गर्नुपर्नेछ ।

- (२) संस्थाले नीति तर्जुमा गर्दा देहायका विषयसमेत समावेश गर्नुपर्नेछ :

(क) सहकारी दर्शन, सिद्धान्त, मूल्य, मान्यता र विधिव्यवहारको प्रचलन,

(ख) सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी तथा सम्बद्ध अपराध निवारण प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयनकालागि संस्थागत संरचना तथा प्रभावकारिता सम्बन्धी व्यवस्था र रणनीति,

(ग) सदस्य, प्रतिनिधि र कर्मचारीहरूमा उच्चतम नैतिक मर्यादास्तर (इथिकल स्ट्यान्डर्स) को अपेक्षा, भुट्टा विवरणको घोषणा (फल्स डेक्लेरेसन) र विचलनमा शून्य सहिष्णुता,

(घ) ऐन, नियमावली तथा यो निर्देशनका व्यवस्थाको कार्यान्वयनमा साधारण सदस्य, विभिन्न पदमा निर्वाचित पदाधिकारी एवं कर्मचारीहरूलाई स्वतन्त्र, निर्भीक एवं अग्रतापूर्ण ढङ्गले सूचना दिन, प्रतिवेदन गर्न र अन्य रूपमा कर्तव्य पालना गर्न प्रोत्साहन एवं संरक्षण,

- (ड) सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारणमा संस्थाको दायित्वका सम्बन्धमा सदस्य सूचना, शिक्षा, सञ्चार गतिविधिहरूका साथै कर्मचारीहरूको दक्षता विकासमा लगानी र नियमित प्रतिवेदन ।
- (३) संस्थाले आन्तरिक कार्यविधि तर्जुमा गर्दा ऐनको दफा ७त. को उपदफा (२) मा तोकिएका व्यवस्थाहरूका अतिरिक्त देहायका विषयसमेत समावेश गर्नुपर्नेछ :-
- (क) आन्तरिक जिम्मेवारी तथा कार्यविभाजन,
- (ख) सदस्यको पहिचान तथा अद्यावधिकरण,
- (ग) जोखिम मूल्याङ्कन तथा व्यवस्थापन,
- (घ) अनुगमन पद्धति,
- (ङ) अस्वाभाविक, असामान्य तथा शंकास्पद कारोबारको पहिचान तथा प्रतिवेदन पद्धति,
- (च) संस्थाको सञ्चालक समिति, लेखापरीक्षक लगायत अन्य पदाधिकारी तथा कर्मचारीले नियमित रूपमा सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यकालागि कार्यविषय (पोर्टफोलियो) अनुसारको आवश्यक जाँचसूची (चेक लिष्ट),
- (छ) कागजपत्रको हिफाजत, सूचना संरक्षण, संरचनामा पहुँच नियन्त्रण, प्रचलित कानूनबमोजिम माग भएका सूचना दिने प्रक्रियाहरूको स्थापना एवं अभिलेखकालागि आवश्यक भौतिक सुविधा तथा उपकरणको निर्धारण गर्ने व्यवस्था,
- (ज) कर्तव्य पालनामा लापरवाही गर्ने कर्मचारीउपर अनुशासनको कारवाही,
- (झ) आन्तरिक नियन्त्रण, सुपरिवेक्षण, प्रतिवेदन र समीक्षा,
- (ञ) अभिलेख सम्बन्धी व्यवस्था र अन्य आवश्यक विषय ।
- (४) संस्थाले कानूनमा भएको परिवर्तन, जोखिम मूल्यांकन, व्यवसाय र प्रविधिमा भएको परिवर्तन, कसूर गर्ने तरिका तथा प्रवृत्तिमा आएको परिवर्तन समेतको आधारमा वार्षिक रूपमा कम्तीमा एक पटक र आवश्यकता अनुसार एक पटकभन्दा बढी जोखिममा आधारित संस्थागत नीति, कार्यविधि तथा कार्ययोजना अद्यावधिक गरी प्राधिकरणमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

२०. अभिलेख व्यवस्थापन :

- (१) संस्थाले ऐनको दफा ७द., नियमावलीको नियम १८ तथा यस निर्देशनबमोजिम तयार भएका विवरण, सूची, जानकारी, प्रतिवेदन, अभिलेख, सूचना कम्तिमा पाँच वर्षसम्म सुरक्षित राख्नुका साथै त्यसरी राखिएका कागजातहरूको विवरण आवश्यक परेका बखत तत्काल फेला पार्न सकिने गरी भएसम्म विद्युतीय माध्यममा समेत राख्नुपर्नेछ ।
- (२) अन्य कुराका अतिरिक्त संस्थाले देहायबमोजिम कागजपत्रको हिफाजत गर्नुपर्नेछ :-
- (क) जिम्मेवारी तोक्ने,
- (ख) अनधिकृत पहुँच नहुने व्यवस्था मिलाउने,

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल ।

(स्थापना-२०६१)

(ग) रु. ५ करोड वा सोभन्दा बढीको जायजेथा हुने संस्थाले अग्नि कवज (फायर प्रुफ) दराज र अन्य संस्थाले पनि यथासम्भव सुरक्षित दराजमा राख्ने, र

(घ) आन्तरिक कार्यविधिमा उल्लिखित उपायहरू अपनाउने ।

२१. **आवश्यक उपायहरू अवलम्बन गर्नुपर्ने** : संस्थाले ऐन तथा नियमावलीमा व्यवस्था भए बमोजिमको दायित्व पूरा गर्ने सिलसिलामा यस निर्देशनमा गरिएका व्यवस्था बाहेकका देहाय बमोजिमका आवश्यक उपायहरू समेत अवलम्बन गर्नुपर्नेछ:-

- (१) संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणको क्षेत्रसँग सम्बन्धित विषयमा संस्थाका पदाधिकारी, कर्मचारी र सदस्यहरूले काम कर्तव्यको पालना गर्दा वा कारोबार गर्दा पालना गर्नुपर्ने सदाचार नीति तर्जुमा गरि लागू गर्नेछ ।
- (२) संस्थाले प्रत्येक आर्थिक वर्षको वित्तीय कारोबारको लेखापरिक्षण गराउँदा सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा सोसँग सम्बद्ध अन्य जोखिमको समेत ईजाजत पत्र प्राप्त स्वतन्त्र लेखापरिक्षकबाट लेखा परिक्षण गरे गराएको हुनुपर्नेछ ।
- (३) संस्थाको संचालक समितिले आफ्नो AML प्रणालीले प्रभावकारी रूपमा काम गरेको, जोखिमको उचित तवरले व्यवस्थापन गरेको, अस्वभाविक गतिविधिको प्रयाप्त अनुगमन हुने व्यवस्था गरेको र आवश्यक प्रतिवेदनहरू सम्बन्धित निकायमा पेस हुने गरे नगरेको निश्चित गर्ने ।

२२. **कारवाही तथा सजाय सम्बन्धी व्यवस्था** :

- (१) ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनको व्यवस्थाको प्रभावकारी कार्यान्वयन नगर्ने सहकारी संस्था र त्यस्तो संस्थाका कर्मचारी तथा पदाधिकारीलाई ऐन बमोजिमको कारवाही हुनेछ ।
- (२) संस्थालाई बुँदा २२(१) बमोजिम कारवाही गर्दा प्राधिकरणले कम्तीमा १५ दिनको समय दिई ऐनको दफा ७फ. को उपदफा (५) बमोजिम स्पष्टीकरण सोध्नेछ ।
- (३) बुँदा २२(२) बमोजिम सोधिएको स्पष्टीकरण चित्तबुझ्दो नपाइएमा ऐन, नियमावली तथा निर्देशनको पालना नभएको अवस्था, उल्लङ्घनको मात्रा र सोबाट पर्न सक्ने प्रणालीगत प्रभाव लगायतका विषयको गाम्भीर्यताका आधारमा ऐनको दफा ७फ. बमोजिम प्राधिकरणले देहाय बमोजिमको कुनै वा सबै कारवाही वा सजाय गर्न सक्नेछ ।

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारवाही
१.	नीति तथा कार्यविधि नभएमा	- पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोध्ने/लिखित रूपमा सचेत गराउने । - दोस्रो पटकका लागि बचत सङ्कलन र/वा कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । - तेस्रो पटकका लागि रु. १० लाख वा गाम्भीर्यताको आधारमा रु. ३० लाखसम्म जरिवाना गर्ने । - त्यसपछिका लागि संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको कारवाही गर्ने ।
२.	पहिचानसम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन नभएमा	- पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोध्ने/लिखित रूपमा सचेत गराउने । - दोस्रो पटकका लागि बचत सङ्कलन र/वा कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । - तेस्रो पटकका लागि रु. १० लाख वा गाम्भीर्यताको आधारमा रु. ३० लाखसम्म जरिवाना गर्ने ।

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल ।

(स्थापना-२०६१)

३.	बेनामी वा काल्पनिक नाममा कारोबार गरेको पाइएमा	- त्यसपछिका लागि संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको कारवाही गर्ने । - रु. ३० लाखदेखि गाम्भीर्यका आधारमा रु. ५ करोडसम्म जरिवाना वा थप सजाय गर्ने ।
४.	ऐनको परिच्छेद ६ख को व्यवस्था पालना भएको नपाइएमा	- पहिलो पटक रु. २० लाख जरिवाना गर्ने । - दोस्रो पटक रु. ५० लाख जरिवाना गर्ने । - तेस्रो पटक देखि रु. २ करोड वा गाम्भीर्यताअनुसार रु. ५ करोडसम्म जरिवाना गर्ने । - पटक-पटक प्रणालीगत समस्या भएमा कारोबार वा व्यवसायमा आंशिक वा पूर्ण रोक लगाउने वा संस्थाको दर्ता खारेज गर्नेसम्मको कारवाही गर्ने।
५.	उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचान हुने प्रणालीको व्यवस्था नभएमा	- पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोध्ने/लिखित रूपमा सचेत गराउने । - दोस्रो पटकका लागि बचत सङ्कलन र/वा कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । - तेस्रो पटकका लागि रु. १० लाख वा गाम्भीर्यताको आधारमा रु. ३० लाखसम्म जरिवाना गर्ने । - त्यसपछिका लागि संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको कारवाही गर्ने ।
६.	वास्तविक धनीको पहिचान गर्ने, बृहत् पहिचान गर्ने तथा पहिचान अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था नभएमा	- पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोध्ने/लिखित रूपमा सचेत गराउने । - दोस्रो पटकका लागि बचत सङ्कलन र/वा कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । - तेस्रो पटकका लागि रु. १० लाख वा गाम्भीर्यताको आधारमा रु. ३० लाखसम्म जरिवाना गर्ने । - त्यसपछिका लागि संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको कारवाही गर्ने ।
७.	जोखिम व्यवस्थापन भएको नपाइएमा र जोखिम मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार नगरेमा वा नियमनकारी निकायमा प्रतिवेदन नपठाएमा ।	- पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोध्ने/लिखित रूपमा सचेत गराउने । - दोस्रो पटकका लागि बचत सङ्कलन र/वा कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । - तेस्रो पटकका लागि रु. १० लाख वा गाम्भीर्यताको आधारमा रु. ३० लाखसम्म जरिवाना गर्ने । - त्यसपछिका लागि संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको कारवाही गर्ने ।
८.	निरन्तर अनुगमनसम्बन्धी व्यवस्था नभएमा	- पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोध्ने/लिखित रूपमा सचेत गराउने । - दोस्रो पटकका लागि रु. १० लाख जरिवाना गर्ने । - माथि उल्लेखित सजाय वा जरिवाना गर्दा समेत अटेर गरी बसेमा वा बारम्बार सोही कसुर दोहोर्‍याएमा रु. १५ लाखभन्दा बढी जरिवाना वा गाम्भीर्यताको आधारमा संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको कारवाही गर्ने ।
९.	सीमा कारोबारको पहिचान गर्ने प्रणाली नभएमा	- पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोध्ने/लिखित रूपमा सचेत गराउने । - दोस्रो पटकका लागि बचत सङ्कलन र/वा कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । - तेस्रो पटकका लागि रु. १० लाख वा गाम्भीर्यताको आधारमा रु. ३० लाखसम्म जरिवाना गर्ने । - त्यसपछिका लागि संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको कारवाही गर्ने ।
१०.	शङ्कास्पद कारोबारको पहिचान गर्ने प्रणाली नभएमा	- पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोध्ने/लिखित रूपमा सचेत गराउने । - दोस्रो पटकका लागि बचत सङ्कलन र/वा कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । - तेस्रो पटकका लागि रु. २० लाख जरिवाना गर्ने । - माथि उल्लेखित सजाय वा जरिवाना गर्दा समेत अटेर गरी बसेमा वा बारम्बार सोही कसुर दोहोर्‍याएमा रु. २० लाखभन्दा बढी जरिवाना वा गाम्भीर्यताको आधारमा संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको कारवाही गर्ने ।

(Signature)

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल ।

(स्थापना-२०८१)

नेपाल सरकार

११.	कार्यान्वयन अधिकारी वा दफा २४ को उपदफा (२) बमोजिमको व्यवस्था भएको नपाइएमा	- पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोध्ने/लिखित रूपमा सचेत गराउने । - दोस्रो पटकका लागि बचत सङ्कलन र/वा कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । - तेस्रो पटकका लागि रु. १० लाख जरिवाना गर्ने । - त्यसपछिकालागि संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको कारवाही गर्ने ।
१२.	सञ्चालक समितिले गर्नुपर्ने समीक्षा नगरेमा	- पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोध्ने/लिखित रूपमा सचेत गराउने । - दोस्रो पटकका लागि बचत सङ्कलन र/वा कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने ।
१३.	संस्थागत तथा कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि वा विकासका कार्य नगरेमा	- पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोध्ने/लिखित रूपमा सचेत गराउने । - दोस्रो पटकका लागि बचत सङ्कलन र/वा कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । - तेस्रो पटकका लागि रु. १० लाख जरिवाना गर्ने ।
१४.	तोकिएका विवरणहरूको अभिलेख नराखेमा वा तोकिएको समयसम्म सुरक्षित नराखेमा	- पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोध्ने/लिखित रूपमा सचेत गराउने । - दोस्रो पटकका लागि बचत सङ्कलन र/वा कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । - तेस्रो पटकका लागि रु. १० लाख वा गाम्भीर्यताको आधारमा रु. ३० लाखसम्म जरिवाना गर्ने । - त्यसपछिका लागि संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको कारवाही गर्ने ।
१५.	सीमा वा शङ्कास्पद कारोबार प्रतिवेदन समयमा नपठाएमा	ऐनको दफा १० को उपदफा (७) बमोजिम वित्तीय जानकारी इकाईले रु.१० लाखसम्म जरिवाना गर्न सक्ने ।

(४) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्राधिकरणले कारवाही गर्दा संस्थाको आर्थिक तथा साङ्गठनिक अवस्था, पालनाका लागि भएका प्रयास र उल्लङ्घनको गाम्भीर्यता समेतको विचार गरी प्रभावकारी, आनुपातिक र निरोधात्मक हुने गरी गर्नेछ ।

तर उल्लङ्घनको गाम्भीर्यताको विचार गरी ऐनको दफा ७फ. बमोजिमको कुनै वा सबै कारवाही कुनै पनि बखत (पटक नहेरी) गर्न यस दफाले बाधा पुऱ्याएको मानिनेछैन ।

(५) संस्थालाई यस दफा बमोजिम वा निर्देशनका अन्य व्यवस्था उल्लङ्घनका सम्बन्धमा कारवाही तथा सजाय हुने अवस्थामा वा त्यस्तो सजाय संस्थाको कुनै पदाधिकारी वा कर्मचारीको काम कारवाहीको कारणले हुने देखिएमा त्यस्तो पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई उल्लङ्घनको गाम्भीर्यता र नियतगत मनशायलाई समेत विचार गरी सम्बन्धित संस्थाले प्रचलित कानून वा संस्थाको विनियम बमोजिम कारवाही गर्नुपर्नेछ ।

तर संस्थाले उक्त कारवाही नगरेमा प्राधिकरणले त्यस्तो पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई कारवाही गरी त्यसरी कारवाही नगर्ने संस्थाको सञ्चालक वा सम्बन्धित पदाधिकारीलाई परिपालनाको अवस्था, त्रिषयको गाम्भीर्यता र सहकारी संघ/संस्थाको प्रकृति अनुसार रु.१० लाख देखि ५ करोड सम्मको जरिवाना वा पदबाट हटाउने वा दुवै कारवाही गर्न सक्नेछ ।

(६) ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनको पालनामा अग्रसर भैरहेको र प्रणालीगत सुधारमा संस्थाले लिएको अग्रसरताका आधारमा संस्थालाई कारवाही वा सजाय गर्नुअघि नियामक निकायले कार्यान्वयन सम्पन्न गर्न निश्चित समयवाधि तोकि वार्षिक कार्ययोजना सहित कार्यान्वयन सम्पन्न प्रतिवेदन पेश गर्न निर्देशन दिन सक्नेछ ।

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल ।

(स्थापना-२०६१)

२३. अनुगमन, निरीक्षण, जाँचबुझ तथा नियमन :

- (१) यस निर्देशनको अन्य दफाहरुमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनका व्यवस्थाहरु पालना गरे नगरेको वा सो बमोजिम काम कारवाही गरे, नगरेको भन्ने सम्बन्धमा प्राधिकरणले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने जुनसुकै संस्थाको जुनसुकै वखत अनुगमन, निरीक्षण, जाँचबुझ तथा नियमन गर्न गराउन सक्नेछ ।
- (२) यस निर्देशन बमोजिम अनुगमन, निरीक्षण, जाँचबुझ तथा नियमन गर्दा अनुगमन टोलीले माग गरेको विवरण, कागजात तथा अभिलेख उपलब्ध गराई सहयोग गर्नु सम्बन्धित संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।
- (३) अनुगमन, निरीक्षण, जाँचबुझ तथा नियमन टोलीले निर्धारित ढाँचामा प्रतिवेदन बुझाउनु पर्नेछ । यसरी प्रतिवेदन बुझाउँदा संस्थाको कानूनी व्यवस्थाको कार्यान्वयन अवस्था सम्पुष्टि देखिने कागजात, विवरण तथा अभिलेखको प्रतिलिपी र अनुगमन चेक लिष्ट संलग्न गरी बुझाउनु पर्नेछ ।
- (४) ऐन, नियम र निर्देशनका व्यवस्थाहरु पालना गराउने सन्दर्भमा नियमनकारी निकायबीच आवश्यकतानुसार अन्तर सहयोग, समन्वय र सहकार्य हुनेछ ।
- (५) यस निर्देशन अनुसार सहकारी संघ/संस्थाहरुले प्राधिकरणमा पठाउनु पर्ने विवरण, प्रतिवेदन तथा कार्ययोजना प्राधिकरणले प्रकाशित गरेको सूचना अनुसारको माध्यम प्रयोग गरी पठाउनु पर्नेछ । सो अनुसार प्राधिकरणले सूचना जारी नगरेसम्मका लागि प्राधिकरणको ईमेल ठेगाना admin@ncra.gov.np मा पठाउनु पर्नेछ ।

२४. व्याख्या गर्ने अधिकार : यो निर्देशनको व्याख्या गर्ने अधिकार प्राधिकरणमा रहनेछ ।

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल ।

(स्थापना-२०८१)

अनुसूची-१

संस्थामा प्राकृतिक व्यक्ति वा सदस्यको पहिचान तथा सम्पुष्टि सम्बन्धी विवरण (KYM) फारामको ढाँचा
(निर्देशनको बुँदा नं १ (२क.) सँग सम्बन्धित)

क. व्यक्तिगत विवरण:

१. नाम, थर :

२. लिंग :

☐ महिला

☐ पुरुष

☐ अन्य

३. जन्म मिति :

४. नागरिकता प्रमाण-पत्र नं. :

ना.प्र.प.जारी भएको जिल्ला र मिति:

५. राष्ट्रिय परिचय पत्र नं.

रा.प.प.जारी मिति:

ख. पारिवारिक विवरण:

६. आमाको नाम :

७. बाबुको नाम :

८. वैवाहिक स्थिति :

☐ विवाहित

☐ अविवाहित

☐ एकल

९. पति वा पत्नीको नाम, थर :

१०. परिवारको किसिम

☐ संयुक्त र एकै भातभान्छा

☐ संयुक्त तर अलग भातभान्छा

☐ छुट्टिभिन्न वा एकसरुवा (न्युक्लियर)

ग. पेसाको विवरण:

११. आफ्नो मुख्य पेसा

☐ खेतीपाती

☐ व्यवसाय (खुलाउने)

☐ नोकरी (खुलाउने)

☐ वैदेशिक रोजगारी (खुलाउने)

☐ अन्य (खुलाउने)

१२. स्थायी लेखा नम्बर :

१३. पति वा पत्नीको मुख्य पेसा

☐ खेतीपाती

☐ व्यवसाय (खुलाउने)

☐ नोकरी (खुलाउने)

☐ वैदेशिक रोजगारी (खुलाउने)

☐ अन्य (खुलाउने)

१४. आफू, पति वा पत्नीबाहेक परिवारमा अर्को मुख्य कमाउने सदस्य भएको भए

१४.१ नाता :

(Signature)

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल ।

(स्थापना-२०८१)

१४.२ पेसा :

☐ खेतीपाती

☐ व्यवसाय (खुलाउने)

☐ नोकरी (खुलाउने)

☐ वैदेशिक रोजगारी (खुलाउने)

☐ अन्य (खुलाउने)

१५. आफैं वा परिवारको कुनै सदस्य उच्च पदस्थ भूमिकामा रहे, नरहेको ☐ रहेको ☐ नरहेको

१६. आफैं वा परिवारको कुनै सदस्य उच्च पदस्थ भूमिकामा भए विवरण

(१) नाम :

(२) नाता :

(३) पद वा सार्वजनिक भूमिका :

घ. बसाईको विवरण:

१७. स्थायी ठेगाना

(१) प्रदेश :

(२) महा/उपमहा/न.पा./गाउँपालिका :

(३) वडा :

(४) गाउँ/टोल :

(५) घर नं. :

(६) सम्पर्क नं. :

(७) इमेल आई.डी. :

१८. अस्थायी ठेगाना

(१) प्रदेश :

(२) महा/उपमहा/न.पा./गाउँपालिका :

(३) वडा :

(४) गाउँ/टोल :

(५) घर नं. :

१९. संस्थाको कार्यक्षेत्रको वसोवास : ☐ स्थायी

☐ अस्थायी

२०. मतदाता परिचय-पत्र नं. :

२१. मतदानस्थल :

२२. संस्थाको कार्यक्षेत्रमा वर्षमा विताउने अवधि:

२३. राहदानी नं.(भएमा) :

ङ. सहकारी सदस्यता:

२४. संस्थाको सदस्य बन्नुको उद्देश्य:

२५. आफैं अर्को सहकारी संस्थाको पनि सदस्य भए, नभएको

☐ भएको

☐ नभएको

सदस्य भएको भए विवरण

सि.नं. संस्थाको नाम, ठेगाना

सदस्यता नं.

(१)

(२)

(३)

(४)

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल ।

(स्थापना-२०८१)

आफै अन्य सहकारी संस्थाको पनि सदस्य भएको भए दोहोरो वा बहुसंस्थामा सदस्यताको प्रयोजन

...
...

२६. आफूबाहेक परिवारको सदस्य अर्को सहकारी संस्थाको सदस्य भए, नभएको ☐ भएको ☐ नभएको

भएको भए विवरण

सि.नं. नाम, थर नाता संस्थाको नाम, ठेगाना सदस्यता नं.

(१)

(२)

(३)

(४)

(५)

आफूबाहेक परिवारको सदस्य अन्य सहकारी संस्थाको सदस्य भएको भए दोहोरो वा बहुसंस्थामा सदस्यताको प्रयोजन

...
...

२७. परिवारको अर्को सदस्य पनि यसै संस्थाको सदस्य भए, नभएको : ☐ भएको ☐ नभएको

भएको भए विवरण

सि.नं. नाम, थर सदस्यता नं.

(१)

(२)

(३)

च. आयस्रोतको विवरण:

२८. वार्षिक पारिवारिक (आफ्नो, पति वा पत्नीको र एउटै भातभान्छाका सदस्यहरूको) आम्दानी (जग्गाको खुद आयस्ता, नोकरीको पारिश्रमिक, व्यवसायको मुनाफा, इत्यादि)

☐ रु. ४ लाखसम्म

☐ रु. ४ लाखभन्दा बढी रु. १० लाखसम्म

☐ रु. १० लाखभन्दा बढी रु. २५ लाखसम्म

☐ रु. २५ लाखभन्दा बढी रु. ५० लाखसम्म

☐ रु. ५० लाख भन्दा बढी

२९. रु. ४ लाखभन्दा बढी वार्षिक पारिवारिक आम्दानी भए पछिल्लो आर्थिक वर्षको आय र स्रोतको विवरण

सि.नं.	स्रोत	रकम (रु.)
(१)	खेतीपाती	
(२)	व्यवसाय	
(३)	स्वदेशी रोजगारी	
(४)	वैदेशिक रोजगारी	
(५)	अन्य (खुलाउने... ..)	

छ. वित्तीय कारोबारको विवरण

३०. प्रारम्भमा संस्थामा जम्मा गर्ने वा हालसम्म संस्थामा जम्मा गरिसकेको रकमको विवरण:

सि.नं.	बापत	रकम (रु.)
(१)	सेयर	
(२)	वचत	
(३)	अन्य (खुलाउने.....)	

३१. संस्थाको खातामा अनुमानित रकम

(क) वर्षमा कारोबार गर्ने पटक : ...

(ख) वार्षिक रूपमा जम्मा गर्ने अनुमानित रकम : रु.

३२. संस्थासँग अनुमानित ऋणधनको रकम : रु.

३३. अभिलेखमा राख्न योग्य थप विवरण :

...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...

ज. स्व-घोषणा:

(१) मैले पेस गरेको यो विवरणमा भविष्यमा कुनै परिवर्तन आएमा त्यस्तो परिवर्तन भएको मितिले ३५दिनभित्र संस्थामा पेस गर्नेछु ।

(२) मैले माथि पेस गरेको मेरो सम्पूर्ण विवरण ठीक, दुरुस्त छ । भुट्टा ठहरे कानूनबमोजिम सहुला, बुझाउँला ।

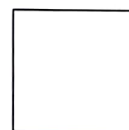
दस्तखत :

नाम :

औठाछाप

दायाँ

बायाँ

मिति :

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल ।

(स्थापना-२०६१)

भ. संलग्न कागजातहरू:

- ☐ राष्ट्रिय परिचय पत्रको प्रतिलिपि वा नेपाली नागरिकताको प्रमाणको प्रतिलिपि वा राहदानी प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि वा मतदाता परिचय पत्रको प्रतिलिपि वा सवारी चालक अनुमतिपत्रको प्रतिलिपि वा स्थायी लेखा नम्बरको प्रमाणित प्रतिलिपि ।
- ☐ सरकारी, सार्वजनिक संस्था तथा संगठित संस्थाका नेपाली कर्मचारीको हकमा निजको कर्मचारी परिचयपत्र वा नेपाल सरकारबाट अनुदान प्राप्त विद्यालय, महाविद्यालय तथा विश्वविद्यालयका कर्मचारी, शिक्षक वा प्राध्यापकको हकमा निजको कर्मचारी/शिक्षक/प्राध्यापक परिचयपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि ।
- ☐ हालसालै खिचिएको पासपोर्ट साइजको फोटो ।
- ☐ अन्य आवश्यक कागजातको प्रतिलिपि ।

ब. सिफारिस (दर्ता भएपश्चात हुने सदस्यको हकमा):

यसमा उल्लेख भएका श्री ... लाई म राम्ररी चिन्दछु । निजले मेरो रोहबरमा सहीछाप गरेका हुन् । मैले जानेबुझेसम्म निजले पेस गरेको विवरण ठीक भएकाले निजको निवेदन अनुसार सहकारी संस्थाको सदस्यता प्रदान गर्न सिफारिस गर्दछु ।

सिफारिस कर्ता सदस्यको

दस्तखत :

नाम :

सदस्यता नं. :

मिति:

सिफारिस कर्ता सदस्यको

दस्तखत :

नाम :

सदस्यता नं. :

मिति:

अनुसूची-२

सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ३० को उपदफा २ बमोजिम
संस्थामा कानूनी व्यक्तिको पहिचान तथा सम्पुष्टि सम्बन्धी विवरण (KYM) फारामको ढाँचा
(निर्देशनको बुँदा नं १ (२ख.) सँग सम्बन्धित)

१. संस्थाको विवरण :
२. नाम :
३. दर्ता नं. :
४. दर्ता मिति :
५. दर्ता गर्ने कार्यालय :
६. नवीकरणको मिति :
७. मुख्य कार्यालयको ठेगाना :
८. संस्थाको मुख्य उद्देश्य :
९. व्यवसाय वा कारोबारको किसिम :
१०. कार्यक्षेत्र :
११. शाखा सङ्ख्या र स्थान :
१२. प्यान/भ्याट दर्ता नं. :
१३. वार्षिक अनुमानित कारोबार :
१४. पछिल्लो आर्थिक कारोबारको वित्तीय विवरण :
१५. पछिल्लो आर्थिक वर्षको कर चुक्ताको प्रमाण-पत्र वा कर दाखिला विवरण :
१६. सञ्चालक समितिको निर्णय :
१७. सञ्चालक समितिका पदाधिकारी तथा सदस्य, कार्यकारी प्रमुख वा व्यवस्थापन प्रमुख र खाता सञ्चालकको संस्थाको सदस्य हुनको लागि पेस गरेको अनुसूची-१ र अनुसूची-३ बमोजिम पहिचान विवरण :
१८. संस्था वा निकाय स्थापना तथा सञ्चालन गर्न प्रचलित कानूनबमोजिम कुनै विनियम, विधान आवश्यक हुनेमा स्वीकृत विनियम, विधान वा सोही प्रकृतिको अन्य कागजातको प्रतिलिपि र त्यस्तो विनियम, विधान वा कागजात नहुनेको हकमा आधिकारिक पत्र :
१९. संस्थाले आवश्यक ठानेका अन्य विवरणहरू :

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल ।

(स्थापना-२०८१)

अनुसूची-३

संस्थाको नाम, ठेगाना.....

जोखिम मूल्यांकनको अद्यावधिक वार्षिक प्रतिवेदन

(निर्देशनको बुँदा नं १ (२ग.) र बुँदा ७ (२) र (३) सँग सम्बन्धित)

क. संस्थाको नाम :-

ख. ठेगाना :

ग. दर्ता नं. : दर्ता मिति: दर्ता गर्ने कार्यालय :

घ. प्यान नं. :

ड. नियामक निकाय :

च. प्रतिवेदन अद्यावधिक : साल महिना

छ. संस्थाको कार्यक्षेत्र : जम्मा कर्मचारी संख्या.....

ज. शेयर सदस्य संख्या महिला- पुरुष- अन्य- जम्मा-

झ. पछिल्लो आ.व. को विवरण रकम रु.

पछिल्लो आ.व. को जम्मा सम्पत्ति रु.

पछिल्लो आ.व. को सदस्यहरुबाट प्राप्त जम्मा वचत रु.

पछिल्लो आ.व. को जम्मा ऋण लगानी रु.

पछिल्लो आ.व. को जम्मा शेयर रु.

पछिल्लो आ.व. को जम्मा नाफा/(नोक्सान) रु.

ञ. सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकवादी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी नीति तथा कार्यविधि जारी गरको मिति :

ट. नीति तथा कार्यविधि अद्यावधिक गरेको मिति :

ड. जिल्ला वा केन्द्र वा अन्य संघ वा महासंघमा सदस्य भएको भए सोको विवरण :

ड. कार्यान्वयन अधिकारीको नाम : फोन नं.

इमेल:

ढ. सञ्चालक समितिको जम्मा सदस्य संख्या:-

ण. पछिल्लो पटक समितिको निर्वाचन भएको वर्ष..... पछिल्लो पटक साधारण सभा भएको मिति:-

त. संस्थाले प्रयोग गरेको सफ्टवेयर:-

सि.नं.	विवरण	आ.व.....	अघिल्लो आ.व.	कैफियत
१.	जम्मा सदस्य संख्या			
२.	पहिचान (KYM) अद्यावधिक संख्या			
३.	पहिचान (KYM) अद्यावधिक हुन बाँकी संख्या			
४.	उच्च जोखिम स्तरका जम्मा सदस्य संख्या :			

(Signature)

राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल ।

(स्थापना-२०८१)

	(क) उच्च पदस्थका आधारमा			
	(ख) कारोबारका आधारमा			
	(ग) पेशा, व्यवसायका आधारमा			
	(घ) पहिचान तथ पृष्ठभूमिका आधारमा			
	(ङ) भौगोलिक क्षेत्रका आधारमा			
	(च) अन्य कुनै आधारमा			
५.	मध्यम जोखिम स्तरका कूल सदस्य संख्या :			
	(क) उच्च पदका आधारमा			
	(ख) कारोबारका आधारमा			
	(ग) पेशा, व्यवसायका आधारमा			
	(घ) पहिचान तथ पृष्ठभूमिका आधारमा			
	(ङ) भौगोलिक क्षेत्रका आधारमा			
	(च) अन्य कुनै आधारमा			
६.	न्यून जोखिमस्तरका जम्मा सदस्य संख्या :			
७.	जोखिमस्तर परिवर्तन भएको सदस्य संख्या :			
८.	सीमा कारोवार प्रतिवेदन (TTR) संख्या			
९.	शकास्पद कारोवार (STR) संख्या			
१०.	वास्तविक धनी पहिचान भएको संख्या			
११.	वृहत पहिचान गरिएको सदस्य संख्या			
१२.	आन्तरिक अनुगमन तथा समीक्षा बैठक संख्या			
१३.	रु. १० लाख वा सो भन्दा बढी सीमा कारोवार गर्ने सदस्य:			
	(क) वचत गर्ने सदस्य संख्या			
	(ख) शेयर लिने सदस्य संख्या			
	(ग) ऋण लिने सदस्य संख्या			
१४.	वार्षिक रु. ३० लाख भन्दा बढी असामान्य वा उच्च आर्थिक कारोवार गर्ने जम्मा सदस्य संख्या :			
	(क) वचत गर्ने सदस्य संख्या			
	(ख) शेयर लिने सदस्य संख्या			
	(ग) ऋण लिने सदस्य संख्या			
	(घ) विप्रेषण (रेमिटेन्स) वा रकम स्थानान्तरण (मनिट्रान्सफर) गर्ने सदस्य संख्या			

तयार गर्ने :

हस्ताक्षर :

नाम :

पद :

मिति :

स्वीकृत गर्ने :

हस्ताक्षर :

नाम :

पद :

मिति :

संस्थाको छाप :

(Signature)